

HOLÉCZINÉ TÓTH ZSUZSANNA

A jó tanítvány

Kis Gábort egy felvidéki alapiskolában tanítottam, még pályakezdő pedagógusként. Munkába állásomkor a harmadik osztályt vettem át egy idős kollégától – 34 eleven gyereket, köztük Gábort is. Az osztály minden tanulóját megszerettem, de ilyennel, mint Kis Gábor, azóta sem találkoztam. Ez az eleven, külsőleg is rokonszenves kisdíák olyan életörömöt sugárzott, hogy avval még folyamatos csínytevéseit is ellensúlyozni tudta. Be nem állt a szája – egyszerűen nem tudtam megértetni vele, hogy engedély nélkül nem beszélhet. Ha megpróbáltam rendre utasítani, mindig megköszönte a figyelmeztetést – és rosszkodott tovább.

„Köszönöm a figyelmeztetést, tanár néni” – hallatszott naponta többször is, és lassan hozzászóktam, bár tudtam: valamit kezdenem kell, mert viselkedése nem mehet a tekintélyem rovására.

Egyik délelőtt – a nap során már vagy harmadszorra – megint elhangzott a „köszönöm a figyelmeztetést...”, mire én kijöttem a békétúrésből. Elkövettem azt a hibát, hogy „felvettem a kesztyűt”, és így válaszoltam: „ha még egy szót szólsz, beraasztom a szádat!”

Nem kellett volna. Visszafordultam a táblához, hogy felírjam a fogalmazás címét, de tíz másodperc sem telt el, és Angéla máris felkiáltott: „Tanár néni, a Gábor már megint beszél!”

Igaz, nem kértem fel az osztályt, hogy kommentálja Gábor viselkedését, de ahelyett, hogy a kislányt megfeddtem volna – mivel az osztály füle hallatára kilátásba helyeztem a büntetést – éreztem, hogy maradék tekintélyem megvédése érdekében meg kell tennem, amit ígértem. Így aztán a fiókhoz léptem, és elővettem egy barna ragasztószalagot, mellyel szabályos keresztet formáltam az én kis csínytevőm száján.

No – gondoltam –, most nem tudod megköszönni a figyelmeztetést, de tévedtem: a tanári asztal mögé évre látom, hogy az én kis gézengúzom jobb híján egy kacsintással jelzi, hogy oké, megértette a leckét! Kitért belőlem a nevetés, nem bírtam komoly maradni: visszasétáltam a padjához és az osztály éljenzése közepette levettem a ragasztót az ajkairól.

„Köszönöm a figyelmeztetést, tanár néni!” – hangzott fel azonnal, és én tudtam: ő győzött.

Telt-múlt az idő, lassan megszoktuk egymást én és az osztályom, olyannyira, hogy amikor felső osztályba kerültek, és az igazgatóm felkért, oktassak a volt osztályomban helyettesítőként irodalmat és történelmet, gondolkodás nélkül vállaltam.

Az eltelt idő alatt kicsit megkomolyodtak. Gábor jóképű nagyfiúvá serdült, továbbra is hihetetlenül udvarias és segítőkész volt, mindig is az osztály lelke – és egyben tréfamestere. Nemsokára azon kaptam magam, hogy már nemcsak a helyettesítő tanárunk vagyok, hanem az osztályfőnökük is – mivel a kolléganőt, aki helyett vállaltam őket, végül a betegsége miatt nyugdíjazni kellett.

Az egyik osztályfőnöki órán arról kezdtünk beszélgetni, hogy egymást is tisztelniük kell, nem csak a felnőtteket, mert ahogy serdültek, bizony, előfordult, hogy néha a fiúk és a lányok egymás ellen fordultak – ahogy ez már a kamaszoknál lenni szokott. Szóval, nekem – ezt megakadályozandó – az jutott eszembe: mindenki írja fel osztálytársai nevét néhány lapra nagyobb közössel, és töltsék fel az adott személy jó és rossz tulajdonságaival. Ezután az íveket átadták nekem, és én a lyukasórán nevenként összesítettem mindenkinek 1-1 lapra a róla leírtakat. Következő órán kiosztottam, és mindenki örömmel és meglepődve olvasta a többiek véleményét.

Az egész osztály zsidogott, boldogan olvasgatva a felsorolást. Tényleg ilyennek látnak? Nem is gondoltam, hogy ennek örülnek! De jó... és: „Tanár néni, megtarthatjuk a felsorolást?”

– Hát persze, hiszen azért készült, hogy jobban megismerjétek önmagatokat, és értékeljétek mások véleményét, és ha kell, tudjatok változtatni a hibákon.

Gábor most nem kiáltott fel hangosan, de óra végén odajött hozzám, és megint elhangzott a régi mondás: „Köszönöm a figyelmeztetést, tanár néni”.

Ezután senki sem említette ezt az osztályfőnöki órát, nem hallottam szünetben sem, hogy erről esett volna szó, de mintha megváltozott volna az osztályban a légkör, kezdték egymást jobban megbecsülni.

Teltek az évek. Elkerültem a fővárosba tanítani, sőt igazgató-helyettesi beosztást is kaptam, és a kis falumba már csak „esz-tendős ünnepeken”, meg nyáron tértem haza. Egy ilyen hazatéréskor édesapám jött elém kocsival, és miközben megbeszél-tük, mi újság a nagyvárosban, és mi történt itthon, váratlanul elkomorult. Éreztem, hogy akar valamit mesélni, de inkább benyúlt a kesztyűtartóba, és kivett egy fehér borítékot – bal al-só sarkában egy kis arany kereszttel. Összeszorult a szívem, mert tudtam, egy ilyen boríték csak egyet jelenthet: haláleseti értesítést.

Félve bontottam ki, miközben ő beállt egy parkolóba, és azt mondta: sajnos, volt egy robbanás a szénbányában. Kis Gábor a mentőalakulattal bement segíteni, legalább hat embert kiho-zott, és ekkor jött egy újabb robbanás, melyet nem élhetett túl. Holnap temetik, és a szülei azt kérték, tedd meg, hogy mon-dasz pár szót a régi osztályod nevében, mert te nagyon fontos voltál neki: amikor kihozták a bányából, a tárcájában megtalál-tak egy régi papírlapot a te írásoddal.

Folytak a könnyeim, és arra gondoltam: ez csak a lista lehe-tett, amelyen felsoroltam az osztály által összeszedett jó és rossz tulajdonságait!

Esős napra ébredtünk másnap, és én arra gondoltam, vajon há-nyan lesznek majd ott ebben a rossz időben a temetésen? Az-tán ahogy odaértünk, elámultam: nemcsak a falu apraja-

nagyja, de szinte a teljes régi osztályom ott álldogált lehajtott fejjel a ravatal körül. Miután a pap kellőképpen elbúcsúztatta, könnyeimmel küszködve megpróbáltam tőle én is búcsút venni a társai és a magam nevében is.

A temetés után Gábor édesanyja hozzánk lépett, és arra kért bennünket: tiszteljük meg azzal, hogy egy kis beszélgetésre átme gyünk hozzájuk. Nehéz szívvel léptünk be Gábor szobájába, ahol az asztal közepén ott volt kiterítve és egy üveglappal lefedve az a sokrét hajtott füzetlap, amin a társaitól kapott jellemzés volt, és a jellemzés alján az ő saját kézírásával ez állt: „Köszönöm a figyelmeztetést, tanár néni”.

Ekkor Márk is elővette a zsebéből a saját jellemzését, majd sorban a többiek is – legalább tízen. A többiek elmondták, hogy otthon őrzik: vagy a naplójukban, vagy a szekrényük fiókjában – mint életre szóló útravalót.

A bukás

Anna tizennyolc éves volt, és úgy érezte: övé a világ. Néhány hete, hogy kitűnőre érettségizett, nagyszerű felvételit írt, és úgy tűnt, semmi akadálya, hogy ősszel Pécssett a jogi egyetemen folytassa tanulmányait.

Szülei is elégedettek és boldogok voltak, és elhatározták, hogy ha a jogi egyetemről megérkezik a felvételi értesítés, édesapja elviszi Annát a szomszédos város motorkereskedésébe, és Anna megkapja álmai tűzpiros motorját. Igen, egy motort, mert ez a szép lány maga volt az ellentmondás: miközben eminens tanuló és szülei kedves, jó kislánya volt, imádta a vadságot és a száguldást: ha csak tehetette, a bátyjától elkunyerált Honda sportmotorral rózta a kanyarokat. Boldog volt, ha magára öltötte az overallt, és előbb csak a bátyja mögött, később pedig a tőle tanultak szerint már egyedül is motorozott a Tinnyére vagy a Pomázra vezető úton. Élvezte a száguldást, a kanyargós utat, melyen a bátyjától tanult módon uralhatta az óriási gépet.

Az utóbbi időben már nemcsak a bátyjával, hanem egy falubei fiúval, Áronnal is motorozott – de erről szülei mit sem tudtak. Azt, persze, tudták, hogy barátok, hiszen a város mezőgazdasági áruházában dolgozó szomszéd fiú mindennapos vendég volt a házban – hol Annához, hol a bátyjához, Gáborhoz szaladt át egy új zenével, filmmel – úgy, mint gyerekkorukban. Anna a szeme láttára lett egyre szebb, nőiesebb, így szinte törvényszerű volt, hogy a fiú beleszeretett, és egy idő után házon kívül is találkoztak. Anna nem gondolta hosszú távúnak ezt a kapcsolatot, mert tudatosan készült arra, hogy majd az egyetemen fog barátokat és társat találni. Áronnal, persze, erről nem beszélt, hiszen a fiú teljes szívéből szerette, és mindent megtett, hogy a kedvében járjon. Igazából motorra sem tellett neki, de amikor látta, hogy Annát mennyire érdeklik a gépek, kölcsönt vett fel, hogy egy használt Yamahát meg tudjon venni.

Anna a felvételi pontszámok közzétételének napján épp a városban vásárolgatott a barátnőivel, és nagyon várta az estét, amikor a ponthatárokat közzé teszik. Este nyolc körül végül sikerült okostelefonján a felvi.hu-ra csatlakoznia, és meglátta, hogy álma valóra vált: ősztől pécsi diák lehet. Telefonálgatás helyett hazáig rohant megosztani örömét a családdal. Édesapja a kertet locsolta, és amikor a nyakába ugrott a hírrel, csak ennyit mondott: „Várjuk meg az írásbeli értesítést”.

Anna meglepődött: nem értette édesapja reakcióját, és kissé szomorúan ment be a házba, hogy a család többi tagjával is közölje az örömhírt. Arra gondolt, apja talán félti őt a távolságtól és a rá váró feladatoktól? Nem sejtette, hogy édesapja azért viselkedett így, mert azt akarta, hogy igazi meglepetés legyen a motorvásárlás. Amikor pár nap múlva megérkezett az egyetem levele, édesapja kezében a levéllel Anna füle hallatára hívta fel a motorkereskedő barátját, hogy „Akkor, Józsikám, indulunk hozzátok, ahogy megbeszéltük”!

A tűzpiros HONDA CBR 1000-es, ami a szalonban várt Annára, 170 lóerős volt, és világújdonságnak számító elektronikusan vezérelt kormány lengéscsillapítóval volt felszerelve. A lány boldogsága leírhatatlan volt, úgy érezte, élete legboldogabb napja ez, hiszen ezzel az ajándékkal szülei felnőtté válását is elismerték. A motor számára azt is jelentette, hogy megbíznak benne, hogy felnőttként kezelik ezentúl, hiszen eddig mindig a bátyjára bízták, csak vele együtt engedték el motorozni.

Nagyon várta a hétvégét, hogy bátyjával és Áronnal átmeheessen a szentendrei Skanzenben tartott futóbajnokságra, és az azt követő zenés-táncos rendezvényre. Szülei titkon örültek, hogy Anna első útján nem egyedül fog vezetni – nagyon megbíztak a szomszéd fiúban. Bár nem beszéltek róla, Anna édesanyja már régóta sejtette, hogy több az, mint barátság, amit a fiú érez a légiesen karcsú, magas, szép lánya iránt.

Anna az esti buli miatt nem motoros kezeslábásban, hanem egy könnyű, nyári, fehér lenvászon ruhában indult útnak a csodás napsütésben, a túraboxban pedig csak a futófelszerelését vitte magával. Eleinte óvatosan vezetett, de amikor bátyja nagyon megelőzte őket, egyre vadabban vette a kanyarokat ő is, és élvezte az elsuhanó pilisi tájat. Egy tizennyolc éves boldog ember életörömeivel száguldott, miközben tökéletesen uralta a járművet, és figyelte a veszélyes kanyarokat.

Még időben értek oda, hogy Anna benevezhessen a versenyre, és jóleső izgalommal melegíteni kezdett. Futás közben magán érezte Áron szeretetteljes pillantását, melyet egy kedves mosollyal jutalmazott, de közben már arra gondolt, hamarosan meg kell mondania neki, hogy ez a románc csak addig tarthat, amíg neki az iskola el nem kezdődik. Nem akarja magát lekötöni, hamarosan túl nagy lesz köztük a távolság – és itt nem csak a kilométerekre gondolt.

Könnyed, ruganyos léptekkel futott, és bár nem volt igazán edzésben, harmadikként ért célba. Bátyja és Áron boldogan tapsoltak neki, a lányokkal pezsgővel koccintottak, és már a

pohár aljánál tartott, amikor rádöbbsent, hogy így nem vezethet hazáig. Mindegy, meg fogja kérni Áront, hogy a diszkó után ő vezessen – gondolta –, és kért még egy pohárral.

Éjfél elmúlt, mire hazaindultak. Bátyja Pest felé ment a 11-es úton, mert a buliban összefutott egy ismerős lánnyal, aki megkérte, hogy vigye haza. Áron és Anna vidám dudaszóval vált el tőle a pomázi elágazásnál, és pár perc múlva a piros motor már a HÉV-síneknél járt. A fiú soha nem vezetett még ilyen nagy teljesítményű motort, tartott is kicsit tőle, de ezt nem mondta Annának – nem akart gyávának mutatkozni előtte. Még nem értek be Csobánkára, amikor dörögni kezdett az ég, és pár percen belül eleredt az eső. A fiú meg akart állni – bízva abban, hogy a hirtelen jött vihar gyorsan tovább is áll –, de Anna, aki fehér ruhájában percek alatt bőrig ázott, nem akart a buszmegállóban fagyoskodni, inkább az út folytatására biztatta őt. A csobánkai temetőn túl a vihar alábbhagyott, és bár az út vizes volt, jó tempóban lehetet haladni. Anna egész testével hozzásimult a fiúhoz – gondolta, így kevésbé fog fájni – arra nem is gondolva, hogy ettől az érzéstől a fiú testét előnti a forróság, gyorsítani kezd, hogy mielőbb hazaérjenek, és viszonozhassa az ölelését.

A nagyteljesítményű motor száguldott az éjszakában, aztán a legnagyobb kanyarban a vízfolyáson a kerék kezdett kicsúszni: felbőgött a motor és a gép – mivel a hátsó kerék gyorsabban forgott, mint az első – kezdett az úton keresztbe állni. Sajnos, a fiú gyakorlatlan volt még a motorvezetésben, ezért fékezni kezdett, és amikor ettől a motor még inkább keresztbe állt, ijedtében nem elvette a gázt, hanem gázt adott, és a motor a lovardánál lévő kanyarban óriási tempóban vágódott az árokba.

Anna nem tudta, mennyi idő telhetett el az ütközés óta, amikor magához tért. Szétnézett, és a hold fényénél látta: barátja véresen, szörnyűségesen kitekeredett pózban, mozdulatlanul feködött, fölötte a kettészakadt piros motor hátsó része – és bukósisakjából szivárgott a vér.

Iszonyú erős, égető érzés járta át a lány testét, és kis idő múlva rájött, hogy csalánbokrok között fekszik, teste csupa horzsolás, szanaszét szakadozott fehér ruhája vér- és sárfoltoktól nedves. Kétségbeesetten megpróbált odakúszni Áronhoz, és közben hangosan zokogva szólongatta a fiút – de hiába. Sajgó tagjaival nem tudta Áront kiszabadítani a roncs alól, ezért minden erejét összeszedve megpróbált kimászni a vizesárokból, hátha jár erre valaki és segítséget tud kérni.

András a késői óra ellenére is óvatos tempóban vezetett a vizes úton, amint hazafelé tartott Solymárra. Azt szokta mondani: neki a küzdőtéren kell teljesítenie – nem az országúton. Judoedző volt, és épp egy visegrádi versenyről tért haza, amikor a kocsi lámpájának fényében meglátta a kanyarban álló, fehér ruhás alakot piros foltokkal átitatott, szakadt ruhájában.

„Vajon csapda?” – suhant át a gondolat András fején. Hiszen hallott már olyat, hogy az éjszaka közepén kiállítanak egy látzólag vérző lányt az útra, és amikor a segítőkész autós kiszáll segíteni, megtámadják. „Megálljak, vagy menjek tovább?” A vad gondolatok közben ösztönösen a fűkre lépett, és miközben a piros Ibizát az út szélére kormányozta, kezével az „anyósülés” alatt tárolt baseballütőjéért nyúlt – minden eshetőségre felkészülve.

Ahogy kiszállt, látta, hogy a kétségbeesett lány az árok felé mutogat, és a telihold fényében szinte azonnal felfedezte az árok túlsó partján a nádasban a piros motor darabjait és az alatta fekvő testet. Már tudta, hogy nem csapda, és áldotta az esztét, hogy nem hajtott tovább. Azonnal a telefonjáért nyúlt, hívta a segélyvonalat, majd a kocsit úgy állította, hogy a reflektor világítsa meg a testet, és már ugrotta is át a vízzel teli árkot, hogy megnézzze, tud-e még segíteni a fiún.

De Áronon már nem lehetett segíteni. A helyszínelők szerint valószínűleg már az esés pillanatában meghalt, a rázuhanó motor súlya eltörte a nyakcsigolyáját. Azzal a tudattal halhatott meg, hogy Anna szereti őt, hiszen a bukás pillanatáig együtt volt szerelmével.